

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΕΝΟΣ ΑΘΩΟΥ



Φίλιππος ο Ήραιός

Η μανία μιάς βασιλείσσης με τη ζωγραφική. Τά μοιχεία οχίτσα. Ο μυστηριώδης άγνωστος. Όπου άνακτικεύεται ή Ήρα Έξέτασις. Ο Φίλιππος ο Ήραϊός και ή ζωγράφος Λουκίερος. Μία παράδεξη παρκαγγέλαια. Τό δικαιοτήριό τής Ήρας Έξετάσεως συνεδριάζει. Τό φρικώδες μαρτύριο τής «Καλδκριας». Ο ηρώϊκος και μαρτυρικός θάνατος ενός γενναίου ήπνέτου. Όπου ή βασιλίσα παραρφνει, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

έβλεπε.

Έλεγε ότι ή δυστυχισμένη βασιλίσα έπασχε από τό φανάρι τής και γ' αυτό τής είχαν σπτήσει πρός διασέδασι τής ν' άπιστοίσει τά με τη ζωγραφική, στην όποια, όπως είπαμε, έσημείωσε άρετή τρώδα.

Μία μέρα ο σύζυγος τής Ίωάννας, φράχνοντας στο μπλόκ τών σχεδιασμάτων τής, παρατήρησε μ' έκπληξι του ότι μέσα σ' αυτό ήταν σχεδιασμένο ένα πρόσωπο άνδρικό, παντά τό ίδιο, άλλα σε διάφορες έξοχάσεις.

Φανόταν δηλαδή καθορά, ότι τό πρόσωπο αυτό άπιστοίχοντε πολύ τή φαντασία τής νεαρής σύζυγος τών, όπως έδειχνε ή έπουάειου τών γραμμών τής και ότι τό θεώματν κάθε τόσο με περιπάτηα και σιωπή.

Κατόπιν τής άνακαλύψεως αυτής, ο Φίλιππος ο Ήραϊός έννοησε να κεντή την καρδιά του ή ζήλια κ' άποφάσισε ν' άνακαλύψει με κάθε τρόπο τόν εικονιζόμενο στο μπλόκ τής σύζυγος του.

Γιά να τό πετύχει αυτό, άρροφός να άπερνήθη στο Μεγάλο Έρωξέταστη, Άδ'α, και να τού άνακοινησει τις άποφές του, παραδινότας του συγχρόνως και... τό σωμα του εγκλήματος, δηλαδή τό λείωμα τής βασιλείσσης.

Πράγματν δέν πέφσαν ούτε δύο βδομάδες, κ' ο Μέγας Έρωξέταστης, ο όποιος στο μεταξύ είχε θέσει σε κίνησι όλους τούς άνδρους του, έφερε κώλας την άπάντησι στο βασιλέα.

Ο καταζητούμενος άγνωστος τού βασιλέως λειώνηματς, με τό νεοροπό μελαχροινό πρόσωπο, με τό παρθένα χριστογενεστά χέλι, με τό μεγάλη μάρα μάτια και τό πεντά φρύδι, δέν ήταν άλλος από τόν εμπαρόνο ίπότη ή Δον Ζάιμε ντ' Άβίλα.

Κατά την έλοχη εκείνη εμαρόνοσε όνόμαζαν τούς Άραβας ίπότες, οι όποιοι είχαν άσπασθι τό Χριστιανισμό. Έπιστήντο όμως συγχρόνως, ότι οι εμπαρόνοι άκούουθοσαν κοντά τό παραγγέλιμα τής Ίουκαϊκής θρησκείας.

Δέν μπορούσε να βεβαιώσουμε αν ο Δον Ζάιμε ντ' Άβίλα ήταν άκριβός εκείνος πού παρισταναν τό σκίτσι τής βασιλείσσης Ίωάννας. Είνε βέβαο όμως, ότι ο σκληρής εγγενής άνιερ μεταξύ τών πλουσιωτάτων τής Ίσπανίας και ότι ο δικαστή τής Ήρας Έξετάσεως, μετά τόν θάνατο τών καταδόνων, μοιραζόντουσαν μεταξύ τών την περιουσίαν του.

Έξείνον τόν καιρό, ζώσε στην Καστίλια ένας διάσημος ζωγράφος, διάσημος όχι γιατί είχε ίδρωσει δική του σχολή, άλλα γιατί μέσα σ' ένα δευτερόλεπτο μπορούσε να σιλλάβη και να σχεδιάσει από χαρτί τις πού άλλωστες εμαρτίσεις τού προσώπου. Τόν έλεγαν Λουκίερο.

Ο βασιλέυς, μόλις έβλεπε ότι βρέθηκε τό πρότυπο τών καλλιτεχνικών σχεδιασμάτων τής σύζυγος του, έστειλε να φωνάζουν τόν Λουκίερο και τού ειπε :

— Λουκίερο, σε ύποχρύνω να ζωγραφίσεις διαδοχικά και πολλές φορές ένα ζωντανό πρόσωπο, πού θα τό έχης δύο ώρες στη διάθεσί σου. Πόσα σκίτσα θα μπορέσης να μου φτιάξεις σ' αυτό τό διάστημα; — Όσα διατάζει ή βυστέρα Μεγαλειότης! άπάντησε ο Λουκίερος.

— Άς πάρουν ή καλακείες, σε παρακαλώ. Κανέναν δέν μπορεί να έπιάει στον καλλιτέχνη τή θέλησι του. Νομίζεις όμως, ότι θα κατορθώσης να ζωγραφίσεις τό πρόσωπο αυτό δέκα φορές; τουλάχιστον, μέσα σε δύο ώρες; Για κάθε εικόνα θύξης 1000 ούαία!

— Άν ή βυστέρα Μεγαλειότης συγκατατεθή να μου χορηγήση διάπασο πούδν, απρόφ να ζωγραφίσω τό ίδιο πρόσωπο δεκαπέντε φορές, μέσα σε δύο ώρες, έτόνισε ο ζωγράφος.

— Καλά, θα τό έχης. Πήγαινε τώρα να βρής τούς σωματογράφους μου και αύτο, ύστερ' από μία ώρα, θα σε οδηγήσουν όπου πρέπει. Πρώτεξ έως να μη διαφενός τή φήμη πού έχεις άποκτήσει.

Υστερ' από μία ώρα, ο Λουκίερος, άφού στο μεταξύ προμηθεύτηκε άσα τού χρειάζόντουσαν για τή δουλειά του, άνέβηκε σ' ένα κλειστό φορείο και άφησε να τόν πανε όπου ήθελαν.

Τόν πέφσαν έτσι από πολλούς διαδοχούς και σκιάες και κατάλαβε τέλος ότι οι βαστάζοι τού φορείου σταμάτησαν σ' ένα χώρο όπου δέν άντηρούσαν καθόλου τά βήματα.

Τότε άνοιξαν τή θύρα τού φορείου και τόν διέταξαν να κατεθή, μονάχα τότε ο καλλιτέχνης άντελήφθη ότι βρισκόταν στην αίθουσα τών βασανιστηρίων τής Ήρας Έξετάσεως.

Γύρω του οι τοίχοι ήταν σκεπασμένοι με μαύρα άφάσματα.

Πάνο σε στήλιος ήταν ζωγραφισμένοι κρέου κ' από τούς κρέουσι κρημονιουσαν άποσιδής και σερναία, πάνω στο όποιο δεσφρινόταν ήχη έρωσι αίματος.

Στις γωνίες ήταν τοποθετημένα διάφορα πτερόνια ήγαλία βασανιστηρίων και από βάλιας ήταν καθισμένα έπάνο σ' ένα είδος έξέδρου, μερικά πρόσωπα, τεταγμένα σε κατάμετρα ρούτα. Έφαρταν κοκκινίλες στο κεφάλι τους και πεντά πέλια στο πρόσωπό τους.

Ολόκληρη ή αίθουσα φοιζόταν από ένα και μόνο λεχνάρι, τό όποιο κρημόταν άπ' τό τριάν κ' έρωχγε γύρω του άμυδροτάτο φως.

Μονάχα ο Μέγας Έρωξέταστης είχε έξοκετο τό πρόσωπό του. Αυτός καθόταν σε μία ψηλή έδρα, στη μέση τών άλλων, και φορούσε μάρα, μεταξοτά όμως φορέματα.

Άπέναντι τών έρωξέταστών βρισκόταν ένα τραπέζι και απρής σ' αυτό καθόντουσαν δύο άνδρες, εκ τών όποιών ο ένας φορούσε μεταξοτή προσοπίδα.

Ο πρώτος ήταν ο γραμματεύς τού δικαστηρίου, ο όποιος διακίμαζε την πένα του είναι στο νύχι τού μεγάλου του δαχτύλου. Ο προσοπιδοφόρος έγωφε στον Λουκίερο να πληρώση.

Συγχρόνως δύο στρατιώτα προχόρησαν στη μέση τής αίθουσής και άνασηκώσαν ένα μαύρο ύφανμα. Φάνηκε τότε ένα παραβάν. Πίσω άπ' τό παραβάν αυτό βρισκόταν ένας άβροτος, τού όποιου φανόταν μονάχα τό κεφάλι.

Τό πρόσωπο τού άνδροπου άντίν ήταν ζωνηό και άργερωτο. Τό χέλι του έδειχταν κρημρόνησι. Τά μεγάλα μάτια του άστραγμιαν. Ήταν τό όμαρότερο κεφάλι πού θα μπορούσε να άνηρεθή με γυναικα και να φορηθ ήνας άνδρας.

Όταν ο Λουκίερος πρόσεξε καλύτερα, ειδη ότι ο όρώσις αυτός άνδρας ήταν τοποθετημένος μέσα στην καλαβρία, δηλαδή σ' ένα μεγάλο όρεχάλιανο δοχείο γεμάτο λάδι, άπ' τό όποιο δέν έξισζε, όπως είπαμε, παρά μόνο τό κεφάλι του.

Κάτω άπ' τό δοχείο αυτό έβαινε δυνατή φωτιά, με την όποια έβραζε τό λάδι και την όποια δινάμιονταν ή λιγώστειαν, αναλόγως τών έξομαλογήσεων τών βασανιζόμενων.

Άφού ο Λουκίερος σχεδίασε τό πρώτο σκίτσο τού βασανιζόμενου, ο Μέγας Έρωξέταστης γύρισε και τού ειπε :



Η Βασιλίσα τής Καστίλιαν Ίωάννα.

— Λουκίερο, σε ύποχρύνω να ζωγραφίσεις διαδοχικά και πολλές φορές ένα ζωντανό πρόσωπο, πού θα τό έχης δύο ώρες στη διάθεσί σου. Πόσα σκίτσα θα μπορέσης να μου φτιάξεις σ' αυτό τό διάστημα; — Όσα διατάζει ή βυστέρα Μεγαλειότης! άπάντησε ο Λουκίερος.

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ <ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ>

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Η κεντρουέλλα του πρίγκηπος Γεωργίου. Η πήτσα του σπα-
νου κι' η πήτσα του πρίγκηπος. Η σκυλίτσα και τ' αζόνει.
Το πεζικό και τόν... πυροβολικό. Το μάρμακο των αρχαίων
Έλληνικών. Το βυζαντινό ψάλσιμο, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Για την ποιητικότητά μας 'Αλεξάνδρα, την αλυσμένη βασιλο-
πούλα που πέθανε πρόωγα σε Ξένη γη και την έλαβε δύσκολος ο
Έλληνας λαός, διαγράφεται οι παλαιότεροι άγνωστοί ανέκδοτα. Για-
τί τότε σήμερα μερικά απ' αυτά.

Μια μέρα ή 'Αλεξάνδρα βρισκόταν στον περίβολο των άνακτόρων
του Τατιείου μαζί με τόν άδελφό της Γεώργιο, τόν κατόπι άριστή
της Κρήτης, ο οποίος είχε ανέβει σε μια ζούνια και κοιμόταν.

Στο μεταξύ ή αδελφή του τραγουδούσε τό γνωστό εφόμο τρα-
γουδι που άρχίζει έτσι:

Την πή—μορέ την πήτσα πόσραε ό σπανός...

"Ενώ αυτή έλεγε τό τραγουδι, ο Γεώρ-
γιος γέμιζε απ' την ζούνια κι' έπεσε κάτω.
Η 'Αλεξάνδρα τότε πήγε κοντά του να
τόν σηκώσει και τού είχε παρατηρήσει:
—Κι' έσύ πήτα έμαγε, ούν τό σπανό,
άλλά ή δική σου ήταν από... ζούττα!"

Η 'Αλεξάνδρα καθόταν κάποτε μέσ' στον
άνεκταίο κήπο κι' άκούε ένα άηδόνι που
κελαίετοσε.

Στό μεταξύ όμως άρχισε να γαργάλη ή
σούβλα ή άγαπημένη της Ντάν, και ή 'Αλε-
ξάνδρα, θέλοντας να τή μάλωσει, της είπε:
—Αχ, κομμένη, μέ ζηλεύεις που άκούω
τ' άηδόνια μου;...

"Άλλοτε πάλι, ή 'Αλεξάνδρα ήταν καθι-
σμένη στό δωμάτιο του πατέρα της, που ή-
ταν γεμάτο από όπλα και σίδη κοντόχρυσά, και
κουβεντούσε απ' τό παράθυρο με τούς άδελ-
φούς της που βρισκόταναν απ' έξω.
Για μια στιγμή ο πρίγκηπος Γεώργιος είπε
στούς άδελφούς του:

Τι λέτε, πάμε όλοι μας έδω κοντά
στη λειψότα του ζήτου;

—Πάσε, αλλά πεζό, απάντησαν αΐτοί.
Κι' έτο, θάμασε δύσκληρος... πεζό.
—Πηγαίνετε λοιπόν, τούς φώναξε τότε
ή 'Αλεξάνδρα κι' έρω θα σάς παρακολούθη-
ό από δω απ' τόν... πυροβολικό!"
Με την τελευταία αυτή λέξη, ή βασιλο-
πούλα έναρσε τό δωμάτιο του πατέρα της
τότταν γεμάτο όπλα.

Μια μέρα που ή βασιλοπούλα έκανε μι-
θήμα αρχαίων Έλληνικών, ο καθηγητής της
τή πρόησε για Έναν έποικοπόδη ναύαρο που
συνταξιακό. Η πραγματσία όμως δέν τόν
θυμάταν και τού απάντησε με έπιθυμία:
—Δισπαζός τόν έρω ξεγάμι, γιατί τό-
ρα είναι άπυροφυλακή απ' την καλύτερη-
κή άξία του κομιστού που έγαμεινόμιε!...

"Ενα πρωί πάλι, ή 'Αλεξάνδρα, ζώντας τόν περίπατό της στό
Τατιό, συνάντησε μια χωράτσια, ντυμένη με όμοια βίβλικη φορε-
σιά, ή όποια όμως κοιτούσε στά χέρια της ένα παιδί που φαινόσε
μόναχα ένα πτωχικό παιδάκιμα.
—Βγάλε, αγιά μου, τό παιδάκιμό! της είπε ή 'Αλεξάνδρα. Νά
τού φορέσει κι' αΐτανού πεζή Έλληναία, τέτοια σαν τά δικά σου.
Κι' ή χωράτσια έσπευσε την ίδια μέρα να ζήσει τό χατίρι της.

Μια μέρα κοντά σε μια βοή, της Δεκελείας, ο διάκος της Βασι-
λίτσας "Ολγας συνομιλούσε γεγαμνισιά μ' έναν έπισκοπότη.
Πλάϊ τους στεκόταν ή 'Αλεξάνδρα, ή όποια, άκούοντας τό τρα-
γουδι τόν εφόμο της φωνάζε, είτε ετών έπιθυμία:
—Τι μελέτε αυτά τά... μάρμα γεγαμνισιά και δέν άκούτε τά
λενάκι και δρασαία Έλληναία τόν εφόμο;

Κάποτε, αφού έτελείωσε ή λειτουργία στό
ναύσο του Τατιείου, ή 'Αλεξάνδρα πλησίασε τόν
παπά και τού είπε:
—Μού άρσετε έξωσφομικά ή τετραφονιά, αιδεσι-
μιότητα, την προσιμό απ' τό βυζαντινό ψάλσιμο.
—Γιατί, ύψηλοτάτη;
—Γιατί τό βυζαντινό ψάλσιμο μου θυμάζε
θλιβρός ήμέρες του Βυζαντίου!

—Δόν Ζάιμε κι' 'Αβόλα, πέξ μας τότε μήλσετε για πρώτη φορά
και τότε για τελευταία με τόν 'Ιωάννα, την αδύγο του σεβαστού
βασιλέου Φίλιππου;

Στά λόγια αυτά, τό πρόσωπο του ίπότη έγινε καταπόνητο απ'
την όργη και τά μάτια του πέταξαν σπιδές.

—Η εφοτήρι σας, απάντησε, ένε προσβλητική και θα ήμουν
πρώτιστος αν καταδεχόμουν να σας απαντήσω. Η βασίλισσα είνε
άδωα και άγνή! Ποτέ δέν είχα σχέση με κάποι ήτα.

Τότε ο Μέγας 'Γεωξεσταστής έγραψε σε δύο στήλετες, οι όποιο
διανάσαν τή φωτιά πόσαγε κάτω απ' την εκάιδωσία.

Τα μάτια του νέου άρχισαν τότε να σπινδροβολούν, ή γλίστρε
του μετώπου του να έξοργίζονταν, τά νεύρα του προσώπου του να
ασπιδόλωνται σπασμοδικά.

Ο Λουκέρω ξαναπήρε άμέσως τό χρονόμιο του κι' άρχισε να ζω-
γραφάλη ένα δεύτερο σάιτσο του ίπότη.

—Θ' απαντήσε στις ερωτήσεις μας, ή όχι; απήτησε πάλι ή
Ξεχή και ύπόσχεση φωνή του 'Γεωξεστατού.

—Κατωράτη νάνα ή γλύσσα ποδ δ' άπαντοδός έστο και μία λέξη
στα λόγια σας! άποκριθήκε ο ίπότης, ένω έσφιγγε τά χείλη του
και κάποτε μπροστά του μ' έξοργισμένα μάτια, συγκρατώντας μια
κρηνή άλγος.

Στό μεταξύ αΐτό, ο ζωγράφος είχε σκε-
διάσει και για τριτή φορά τόν ίπότη.

Έξαγμα ο νέος έδγαλε ένα φοβερό μοιγ-
χωριό, έλειψε σπασμοδικά τά μάτια του
και τινάζε πρός τά επάνω τό πρόσωπό του,
που τό έβρεχαν κοντόξε σταλαγματιές ύ-
δρώτος.

Ο Λουκέρω δέν έχασε ούτε μια γραμμή
απ' την έκφραση του προσώπου του δρατιζο-
μένου ίπότη, που άλλάζε διαρκώς. Τό
χρονόμιο του πέτοσε.

—Θ' απαντήσε στις ερωτήσεις μας, Δόν
Ζάιμε κι' 'Αβόλα; επανέλαβε ο Μέγας 'Γε-
ωξεσταστής.

"Άλλά ο νέος δέν άποκρίνεται πειά, ούτε
χωνιάζει, άρχίζει μόνον να χωνοελά.
Η άγωνία του θανάτου του φέρνει ένα υφερό
γέλιο, που είνε αδιάνοτο να τό φαντασθή
άνθρωπος.

Ο Λουκέρω στό μεταξύ είχε τελειώσει
και τό πέμπτο σάιτσο του και φοβάται μή-
πως ο βασανίζομενος πεθάνε γρήγορα.

Πραγματικά, τό πρόσωπο του ίπότη φαί-
νει σιγά—σιγά την ζωηρότητα του και παρη-
νει ένα όζωρο, τελεινό χρονόμιο, ένοι τό παρα-
μορφωμένα απ' τόν πόνο χαρακτηριστικά
του γίνονται έντελώς άγνώριστα.

—Θ' άποκριθής, Δόν Ζάιμε; ξαναρωτά ό
'Γεωξεσταστής, τή στιγμή που ο Λουκέρω
τελειώνει και τό έκτο σάιτσο του.

Ο ίπότης άνουθώνει σιγά τό κεφάλι του,
με τά μάτια διάνυχτα, σε σημείο που να
φαινόταν τ' άσπράδι τούς και με μιά όρη
γινιάστιατος μάλλον παρα ζωντανού άν-
θρωπου, τα χωνοόνει επάνω στό φοβερό δι-
καστή και λέει με σθεναρή φωνή:

—Φίλιππε... κακοδούγε... βστερ' από μια
βδωμάδα... θα σού άποκριθώ... μπρος στό
Θεό!...

Τα μάτια του έπειτα στροφοφυλλίζον, τά
χείλη του μένον άνοεχτά, τό κεφάλι του γέρνει στό πλάι και όλα
τά χαρακτηριστικά του άπονευρόνεται.

—Σβόστε τώρα τή φωτιά! διατάζει ο Μέγας 'Γεωξεσταστής.

—Α, τόν άναθεματισμένο! φωνάζει συγχρόνος κι' ο ζωγράφος.
Πέθανε επάνω στό όζωρο κοιμητά και γάνα τόσα χοιματά...

—Μην άνησυχιζε, Λουκέρω, λέει Ξεχάμα ο προσοπιδούφος. Θέ
πάως δύσκληρος τό ποσόν για τά όξτώ σχέδιά σου, τά όποια είνε
πολύ επαιτημένα, άρκει μόναχα να τά επεξεργασθής...

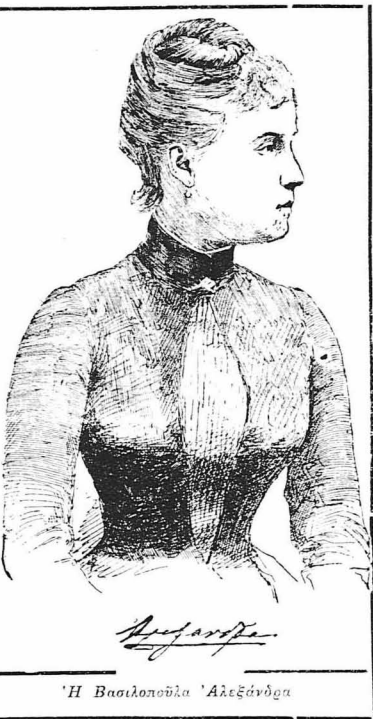
"Υστερα από τέσσερες ήμέρες, ο Λουκέρω άποτελείσε τή σενιά
τών όξτώ σάιτσων του, στα όποια έδωσε τραυματική φινυριότητα και
τά παρουσίασε στό Φίλιππο, ο όποιος τόν έλλήρωσε με μεγάλη προ-
θυμία.

Ο βασιλέας, παίρνοντας τά σάιτσα αΐτά, τά χάζισε στη γυνάικα
του.

Κι' άμέσως την άλλη μέρα διαδόθηκε σ' όλη τή χώρα ότι ή βα-
σίλισσα 'Ιωάννα παρεφρόνησε!...

Μια βδομάδα μετά τό θάνατο του ίπότη
Δόν Ζάιμε, άγγελική κι' ο θάνατος του Φίλι-
ππου τού 'Θρασίου, για τόν όποιο λέγεται ότι πέ-
θανε από δηλητηρίαση.

Όσοδύσποτε όμως ή πρόορησι του έτοιμοθα-
νάτου έπαλήθευσε, κι' αΐτό τό απέδωσαν οι σύγ-
χρονόι του στην ένεργεια της θείας δικαιοσύνης.



Η Βασιλοπούλα 'Αλεξάνδρα

